

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm»
Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları
üzrə prorektor vəzifəsini icra edən
dos.Z.I.Məmmədov

" 07" "fevral" 2025-ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: **050602** Aqromühəndislik
Fakultə: Aqrar və mühəndislik
Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər
I Fənn haqqında ümumi məlumat:
Fənnin adı: Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi

Kodu: IPF-B27

Tədris ili:2024-2025.

Semestr: II

Tədris yükü (saat) : Audotoriya saati: 30 saat (15saat mühazirə,15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 3

Auditoriya N:

Saat:

II Müəllim haqqında məlumat

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı: dos.Əliyev Rəşad Fəxrəddin oğlu

Məsləhət günləri və saati: V gün 14-00

E-mail ünvanı : Reshad-1974@mail.ru.

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III Təvsiyyə olunan ədəbiyyat:

1. S.Mehbalıyev , T.Quliyev, N.Muradov "Əməyin mühafizəsi".Bakı -2009
2. B.Ə.Həsənov "Əmək mühafizəsi".Bakı.Maarif 1986
3. O.C. Orucov "İstehsalat sanitariyasının ümumi məsələləri və əməyin gigiyeniyası" Gəncə-1986
4. Faiq Manafov. Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi.Bakı.2012.
5. F.Ə.Əliyev, X.M.Mustafayev " Əmək mühafizəsinin hüquqi və təşkilati əsasları" Gəncə-1998
6. F.Ə.Əliyev, S.Ş.Vəliyev Ü.R.Əliyev " Elektrik təhlükəsizliyinin hüquqi məsələləri" Gəncə-2002
7. F.Ə.Əliyev. O.C.Orucov " Əmək mühafizəsinin hüquqi məsələləri" Gəncə-2002
8. AR Əmək qanunları məəcəlləsi "Huquq Ədəbiyyatı" Bakı-2011

9. "Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası " Bakı Qanun-2011

IV.Prerekvizitlər: İstehsalat proseslərində işçi avadanlıqlarda əmələ gələn təhlükəni və onun təhlükəsizliyini təmin etmək sahəsində optimal variantların seçilməsinə sərbəst qərarlar qəbul etməyi, işçilərin əmək mühafizəsi məsələlərini öyrənilməsinə təmin etmək, görülən işə uyğun müvafiq təlimatları hazırlamaq, istehsalatda bədbəxt hadisələrin səbəblərini düzgün təhlil etməkdir.

V.Korekvizitlər: Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi sahəsində qüvvədə olan qanunvericilik və normativ sənədləri, təhlükəli və zərərli istehsalat amilləri və onların insan orqanizminə təsirini, zərərli amillərini şəhr edir.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi fənninin tədrisi məqsədi müvafiq sahələrdə təhlükəsiz və sağlam əmək şəraiti yaratmaq üçün , tələbələr seçdiyi ixtisasa uyğun lazımı bilik, təcrübə bacarıq və düzgün işləmək vərdişini aşılamaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cu il tarixi qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə smestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Smestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollektivə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cu il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarı nəzərə alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

10 bal- Tələbə keçirilmiş materialları dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam açar.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var lakin fikrini əsaslandırma bilmir.

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- Cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı bal 17 baldan az olmamalıdır. Əks halda tələbənin imtahan göstəriciləri smestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

91 – 100 bal	əla	A
--------------	-----	---

81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	yaxşı	C
61 – 70 bal	kafi	D
51 – 60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməli.

X. Təqvim mövzu planı: *Mühazirə 15saat , seminar məşğələsi 15saat* **Cəmi 30saat**

N	Keçirilən mühazirə, seminar, məşğələ , laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	(müh) saat	(sem) saat	Tarix
1	2	3	4	5
1	Mövzu : Fənnin məqsəd və vəzifələri. Plan. 1.Fənnin məqsəd və vəzifələri. 2.İnsanla ətraf mühitin əlaqəsi. 3.Təbii ekoloji faktorların insan sağlamlığına təsiri. Mənbə.1,3,5,6	2	2	
2	Mövzu : Təhlükəli təbiət hadisələri. Plan. 1.Daşqınlar, Səllər, Güclü yağışlar. 2. İldırım, Dolu, Güclü küləklər və tufanlar. 3.Qar uçqunları, Havanın external temperatur şəraiti. 4.Quraqlıq, Torpaq sürüşmələri, Zəlzələlər, Meşə yanğınları və İqlim dəyişmələri. Mənbə.1,2,4,7	2	2	
3	Mövzu: Texnogen mənşəli qəzalar. Plan. 1.Texnogen qəzalar. 2.Radiasiya qəzaları. 3.Kimyəvi və bakteroloji silahlar. 4.Digər texnogen qəzalar.	2	2	

	Mənbə.1,2,4,5.			
4	Mövzu : İş dayanıqlığının əsasları. Plan. 1.Konstruktiv-fiziki dayanıqlıq. 2.İş dayanıqlığının istehsal müəssələrinin gücünə uyğunluğu. 3.Kütləvi qırğının silahlarının tətbiqindən kənd təsərrüfatı istehsalatına təsir edən amillər. 4.Ərazinin zəhərləyici maddələrdən təmizlənməsi Mənbə.1,2,3,5,6	2	2	
5	Mövzu : İstehsalatda həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi. Plan. 1.Əmək mühafizəsinin təşkili. 2.Zərərli və ekstremal iş şəraiti. 3.Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və əmək mühafizəsinin maddi-texniki təminatı. 4.Əmək mühafizəsi üzrə istehsalatda ekoloji tədbirlərin planlaşdırılması və tətbiqi. Mənbə.1,2,3,6	2	2	
6	Mövzu : Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyinin təminatının təşkili. Plan. 1.Nüvə hücumu zamanı əhəlinin davranış və fəaliyyəti qaydaları. 2.Kimyəvi silahın tətbiqi zamanı əhəlinin davranış və fəaliyyət qaydaları. 3.Bakteroloji silahın tətbiqi zamanı əhəlinin davranış və fəaliyyət qaydaları. 4.Zəlzələ zamanı əhəlinin davranış və fəaliyyət qaydaları. Mənbə.1,2,3,5	2	2	
7	Mövzu : Elektrik cərəyanının insan orqanizminə təsiri. Plan. 1.Elektrik cərəyanının zədələyici amillərin insan orqanizminə təsiri. 2.İnsan bədəninin elektrik müqaviməti. 3.İnsanın elektrik cərəyanı ilə zədələnməsinə təsir göstərən əsas amillər.	2	2	

	4.Cəryanla zədələnmənin əsas səbəbləri. Mənbə.1,2,3,6			
8	Mövzu : Fövqəladə hadisələrdə obyektlərin işinin dayanıqlığı. Plan 1.Obyektlərin iş dayanıqlığının əsasları. 2.Mühəndis texniki tədbirlərinin layihələndirmə normalarının təminatı. 3.Xalq təsərrüfatı obyektlərin yerləşməsinə olan tələbat. 4.Obyektin dayanıqlı işinin qiymətləndirilməsinin tədqiq olunması və təşkili. Mənbə.1,2,3,6	1	1	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Avadanlıqlarda emələ gələn təhlükəni və onun təhlükəsizliyini təmin etmək sahəsində optimal variantların seçilməsinə sərbəst qərarlar qəbul etməyi, işçilərin əmək mühafizəsi məsələlərini öyrənilməsinə təmin etmək, görülən işə uyğun müvafiq təlimatları hazırlamaq, istehsalatda bədbəxt hadisələrin səbəblərini düzgün təhlil etməkdir. Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi sahəsində qüvvədə olan qanunvericilik və normativ sənədləri, təhlükəli və zərərli istehsalat amilləri və onların insan orqanizminə təsirini, zərərli amillərini şəhr edir.

XII.Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- İnsanla ətraf mühitin əlaqəsini təhlili.
- Təbii ekoloji faktorların insan sağlamlığına təsiri.
- Əmək mühafizəsinin təşkili qaydalarının öyrənilməsi.
- Zərərli və ekstremal iş şəraiti.
- Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və əmək mühafizəsinin maddi-texniki təminatı.
- Əmək mühafizəsi üzrə istehsalatda ekoloji tədbirlərin planlaşdırılması və tətbiqi.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. I-kollektiv sualları.

- 1.Fənnin məqsəd və vəzifələri.
- 2.İnsanla ətraf mühitin əlaqəsi.
- 3.Təbii ekoloji faktorların insan sağlamlığına təsiri.
- 4.Daşqınlar, Sellər, Güclü yağışlar.

5. İldırım, Dolu, Güclü küləklər və tufanlar.
6. Qar uçuqları, Havanın external temperatur şəraiti.
7. Quraqlıq, Torpaq sürüşmələri, Zəlzələlər, Meşə yanğınları və İqlim dəyişmələri.
8. Texogen qəzalar.
9. Radiasiya qəzaları.
10. Kimyəvi və bakteroloji silahlar.

II-kollektiv sualları.

1. Konstruktiv-fiziki dayanıqlıq.
2. İş dayanaqlığının istehsal müəssələrinin gücünə uyğunluğu.
3. Kütləvi qırğın silahlarının tətbiqindən kənd təsərrüfatı istehsalatına təsir edən amillər.
4. Ərazinin zəhərləyici maddələrdən təmizlənməsi
5. Əmək mühafizəsinin təşkili.
6. Zərərli və ekstremal iş şəraiti.
7. Elektrik cərəyanının zədələyici amillərin insan orqanizminə təsiri.
8. İnsan bədəninin elektrik müqaviməti.
9. İnsanın elektrik cərəyanı ilə zədələnməsinə təsir göstərən əsas amillər.
10. Cəryanla zədələnmənin əsas səbəbləri.

XV. İmtahan sualları.

I-blok

1. Fənnin məqsəd və vəzifələri.
2. İnsanla ətraf mühitin əlaqəsi.
3. Təbii ekoloji faktorların insan sağlamlığına təsiri.
4. Daşqınlar, Sellər, Güclü yağışlar.
5. İldırım, Dolu, Güclü küləklər və tufanlar.
6. Qar uçuqları, Havanın external temperatur şəraiti.
7. Quraqlıq, Torpaq sürüşmələri, Zəlzələlər, Meşə yanğınları və İqlim dəyişmələri.

II-blok

8. Texogen qəzalar.
9. Radiasiya qəzaları.
10. Kimyəvi və bakteroloji silahlar.
11. Digər texnogen qəzalar.
12. Konstruktiv-fiziki dayanıqlıq.

III-blok

13. İş dayanaqlığının istehsal müəssələrinin gücünə uyğunluğu.
14. Kütləvi qırğın silahlarının tətbiqindən kənd təsərrüfatı istehsalatına təsir edən amillər.
15. Ərazinin zəhərləyici maddələrdən təmizlənməsi
16. Əmək mühafizəsinin təşkili.

17. Zərərli və ekstremal iş şəraiti.

18. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və əmək mühafizəsinin maddi-texniki təminatı.

19. Əmək mühafizəsi üzrə istehsalatda ekoloji tədbirlərin planlaşdırılması və tətbiqi.

IV-blok

20. Nüvə hücumu zamanı əhalinin davranış və fəaliyyəti qaydaları.

21. Kimyəvi silahın tətbiqi zamanı əhalinin davranış və fəaliyyət qaydaları.

22. Bakteroloji silahın tətbiqi zamanı əhalinin davranış və fəaliyyət qaydaları.

23. Zəlzələ zamanı əhalinin davranış və fəaliyyət qaydaları.

V-blok

24. Elektrik cərəyanının zədələyici amillərin insan orqanizminə təsiri.

25. İnsan bədəninin elektrik müqaviməti.

26. İnsanın elektrik cərəyanı ilə zədələnməsinə təsir göstərən əsas amillər.

27. Cərəyanla zədələnmənin əsas səbəbləri.

28. Obyektlərin iş dayanıqlığının əsasları.

29. Mühəndis texniki tədbirlərinin layihələndirmə normalarının təminatı.

30. Xalq təsərrüfatı obyektlərin yerləşməsinə olan tələbat.

31. Obyektin dayanıqlı işinin qiymətləndirilməsinin tədqiq olunması və təşkili.

«Texnologiya və texniki elmlər» kafedrasının 07.02.2025-ci il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Fənn müəllimi:

Kafedra müdiri:

dos. R.F. Əliyev.

dos. R.F. Əliyev.